

NÁRODNÍ SROVNÁVACÍ ZKOUŠKY

ZSV

TEST Z KVĚTNA 2019

Datum konání zkoušky: 1. května 2019

Počet řešitelů testu: 3.320

Počet úloh: 60

Průměrná vynechanost: 19,4 %

Správné odpovědi jsou vyznačeny tučně.

Max. možné skóre: 60

Max dosažené skóre: 54

Min. možné skóre: -20,0

Min. dosažené skóre: -3,3

Průměrné skóre: 26,9

Zopakujte si základní informace ke zkoušce:

- Test obsahuje 60 úloh na jejichž řešení máte 60 minut čistého času.
- Celkový čas můžete využít na práci v libovolném oddíle.
- U každé úlohy je jen jedna správná odpověď.
- Za každou správnou odpověď získáte bod, za špatnou část bodu ztrácíte.
- Nejlepší je řešit nejdříve snadné úlohy a k náročnějším se vrátit.

1. Člověk a společnost

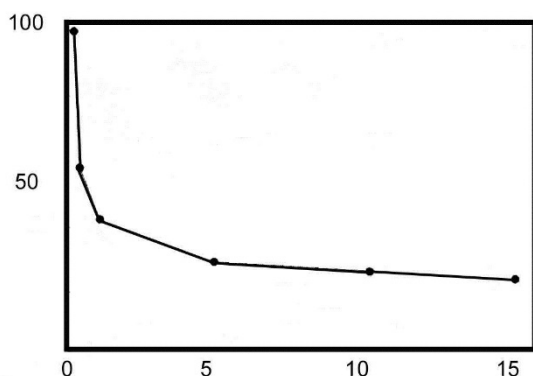
1.

Které z následujících tvrzení o psychoanalytickém přístupu v psychologii **není** pravdivé?

- (A) klade důraz na důsledné rozlišování podmíněných a nepodmíněných reflexů
- (B) vychází z ní psychoterapie usilující o odhalení nevědomých konfliktů v psychice pacienta
- (C) tvrdí, že sexuální pud má rozhodující vliv na chování jedince
- (D) léčí klienty vytvářením prostředí pro volné asociace klienta a jejich interpretaci terapeutem

2.

Které z následujících tvrzení nejlépe odpovídá znázorněné křivce (její osy a jednotky nejsou popsány záměrně)?

- (A) Stoupá-li naše motivace, náš výkon se zvyšuje jen do určitého bodu. Pokud naše motivace roste i nadále, výkon po dosažení maxima začne naopak klesat.
- (B) Čím vyšší je intenzita podnětu, tím horší je lidská schopnost detektovat rozdíly mezi jednotlivými úrovněmi, kterých daný podnět může nabývat.
- (C) Nejvíce zapomínáme v prvních hodinách po naučení dané látky, později už dochází jen k velmi malému úbytku informací.
- (D) Lidské vlastnosti (inteligence, výška apod.) mají většinou normální rozdělení, tedy nejvíce jsou zastoupeny průměrné hodnoty a naopak, čím extrémnější hodnoty jsou, tím menší mají v populaci zastoupení.

3.

Který z následujících pojmů z pohledu teorie učení nejlépe vystihuje slavný Archimédův výkřik „Heuréka!“?

- (A) aha-efekt
- (B) inovace
- (C) logicko-systematický proces
- (D) asociace

4.

Pojem emoční inteligence použili poprvé v roce 1990 Peter Salovey a John D. Mayer, rozšířil jej Daniel Goleman. Lze ji chápat jako schopnost zvládání svých emocí a umění vcítit se do emocí ostatních jedinců. Tento konstrukt je používán zejména v oborech blízkých psychologii, jako je personalistika či management, které používají například i „emoční kvocient“ jako číselný ukazatel hodnotící schopnost zacházet s vlastními emocemi a také schopnost spolupráce se svým sociálním okolím. Podle amerického psychologa Daniela Golemana se emoční inteligence skládá z pěti složek, které se vzájemně ovlivňují. Jedná se o:

1) Znalost vlastních emocí: „vědomé rozpoznání citu v okamžiku jeho vzniku“, neboť uvědomování si svých citů je „nezbytné pro sebeporozumění a hlubší pochopení psychologie“. Umožňuje to lepší rozhodování, např. koho si vzít za manžela nebo manželku.

2) Zvládání emocí: schopnost „nakládat se svými city tak, aby odpovídaly situaci“, např. „zklidnit vlastní rozčilení, setřást ze sebe dnes tak běžné pocity úzkosti, sklíčenosti či podráždění“, je to schopnost vyvíjející se ze sebeuvědomování.

3) Vnímavost k emocím jiných lidí: tato schopnost bývá také označována jako empatie (vcítění). Rozvíjí se s rostoucím „emočním sebeuvědoměním“, umožňuje poznávat, co si druhí přejí.

4) Divergentní (tvořivé) myšlení: označuje myšlenkový proces, který vede ke vzniku většího množství originálních řešení problému. Jedná se o myšlení rozbíhavé, kdy stimul v podobě předloženého problému vyvolá hledání a vytváření různých alternativ. Uplatňuje se zejména, pokud má problém více možných řešení nebo pokud k jeho vyřešení vede několik rozdílných cest.

5) Umění mezilidských vztahů: jde vlastně o rozvíjení a uplatňování empatie, neboť uspokojivé mezilidské vztahy závisejí do značné míry na tom, zda je člověk „schopen vcítit se do emocí ostatních a přizpůsobit tomu svoje jednání“.

(wikipedia.org, upraveno)

Do výše uvedeného textu byla záměrně zanesena chyba. Která z charakteristik emoční inteligence **nespadá** do teorie emoční inteligence Daniela Golemana?

- (A) 1
- (B) 2
- (C) 4
- (D) 5

1. Člověk a společnost

5.

Šestnáctiletá Dana si dnes ráno udělala těhotenský test a zjistila, že je těhotná. Je v šoku, neví, co bude dělat a jestli si má dítě nechat. Obává se reakce rodičů, ale bojí se i podstoupit interrupci. Připadá si v koncích a zvažuje útěk z domova.

Která z následujících forem psychologické pomoci by byla pro Danu nejpravděpodobněji bezprostředně nejvhodnější?

- (A) skupinová psychoterapie
- (B) **krizová intervence**
- (C) psychoanalýza
- (D) arteterapie

6.

„Jsem v kriminálu již potřetí a mám odsezeno osm let. Ukradl jsem desítky aut a vykradl asi 40 bytů. Za pár měsíců mě propustí. Vůbec nevím, co bude. Rodina mě odepsala a je mi to jedno. Snad seženu nějakou ubytovnu. Pokud se však vrátím zpátky do vězení, vůbec mi to nebude vadit. Hlavní je, že budu mít za co jíst a pít, než mě chytnou.“

(Vágnerová, M.: Psychopatologie pro pomáhající profese, 2004, upraveno)

Kterou z následujících poruch osobnosti můžeme nejpravděpodobněji diagnostikovat člověku, jenž pronesl výše uvedené věty?

- (A) sociálně-fobickou poruchu osobnosti
- (B) **disociální poruchu osobnosti**
- (C) emočně statickou poruchu osobnosti
- (D) úzkostnou poruchu osobnosti

7.

1) Výzkum poslušnosti vůči autoritě	A) Ivan Petrovič Pavlov
2) Stanfordský vězeňský experiment	B) John B. Watson
3) Experiment s malým Albertem zaměřený na podmiňování	C) Albert Bandura
4) Experiment s panenkou Bobo zaměřený na observační učení	D) Stanley Milgram
5) Výzkum podmíněných reflexů u psů	E) Philip Zimbardo

Ve které z následujících možností jsou k jednotlivým experimentům (1 až 5) správně přiřazeny odpovídající vědecké autority, které byly jejich autory (A až E)?

- (A) 1D; 2C; 3E; 4B; 5A
- (B) **1D; 2E; 3B; 4C; 5A**
- (C) 1B; 2D; 3E; 4C; 5A
- (D) 1A; 2C; 3E; 4D; 5B

8.

O tom, jaká je podstata vztahů ve společnosti, vznikaly ve 20. století nejrůznější představy. Například Jan Keller ve svém Úvodu do sociologie o postoji jednoho z nich píše: *Zdroje kolektivních zájmů neleží v oblasti vlastnictví výrobních prostředků. Rozpor mezi vlastníky a nevlastníky je pouze dílčím případem univerzálnějšího rozporu mezi těmi, kdo kontrolují výkon moci, a těmi, kdo jsou z výkonu moci vyloučeni. A právě tento obecnější protiklad je kritériem pro formování tříd.*

Která z následujících možností správně označuje sociologický přístup, o kterém pojednává výše uvedená citace?

- (A) interpretativní sociologie
- (B) symbolický interakcionismus
- (C) **teorie konfliktu**
- (D) strukturální funkcionalismus

TEXT K ÚLOHÁM 9 AŽ 11

Sociální vědci opakovaně poukazují na to, že hlavním problémem rozvoje demokracie v ČR je veřejné opovrhování institucemi. (...) Vztahy veřejné důvěry a institucí se vyznačují začarovaným kruhem sebe/naplňujícího proroctví. Opovrhování politickými institucemi podlamuje občanské kompetence, jež jsou předpokladem veřejné „péče“ o kvalitu těchto institucí, což způsobuje, že politické instituce nefungují. To zpětně vede k opovrhování těmito institucemi.

(Müller, K. B.: Češi, občanská společnost a evropské výzvy, 2016)

9.

Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje jednu z myšlenek výše uvedené citace?

- (A) Demokracie značně upadá proto, že lidé si dostatečně neváží žádných autorit.
- (B) Lidé nevěří politikům, protože politici jsou zkorumpovaní.
- (C) **Politické instituce nefungují mimo jiné proto, že se o ně občané nezajímají.**
- (D) Nefunkčnost politických institucí je způsobena nedostatečnou péčí státního aparátu o občany.

1. Člověk a společnost

10.

Sebenaplnující se proroctví je významným sociologickým konceptem, jenž zavedl americký sociolog Robert K. Merton. Která z následujících možností tento koncept nejlépe vystihuje?

- (A) Sebenaplnující se proroctví je označení pro ty předpovědi sociálního vývoje, které jsou v souladu s hodnotovou orientací tvůrců těchto předpovědí.
- (B) Sebenaplnující se proroctví označuje schopnost aktérů obdařených významným podílem společenské moci ovlivnit vývoj tak, že naplňuje jejich vlastní zájmy a potřeby.
- (C) Sebenaplnující se proroctví označuje situaci, kdy subjektivní očekávání určitých událostí vede k chování, které zapříčiní, že daná událost skutečně nastane.
- (D) Sebenaplnující se proroctví označuje společenský vývoj, který je založen pouze na vnitřních faktorech bez jakéhokoli zásahu z vnějšku.

11.

Který z následujících společenských jevů by mohl být nejlépe vysvětlen na základě procesu popisovaného ve výše uvedeném úryvku?

- (A) nízká úroveň vzdělání
- (B) vysoká míra drobné kriminality
- (C) vysoká míra nezaměstnanosti
- (D) nízká volební účast

12.

Muži obecně vykazují přibližně 2x vyšší míru nehodovosti a svou první nehodu absolvují v mladším věku než ženy. Ozodovědnějším chování žen v silničním provozu svědčí také výsledky průzkumu o využívání bezpečnostních pásů, z něhož vyplývá, že z 91 % mají s používáním bezpečnostních pásů problém muži a jen z 9 % ženy. Já osobně za důvod větší nehodovosti mužů považuji jejich přirozenou soutěživost, dravost a agresivitu. Zatímco bezpečnější chování žen bychom mohli hledat v jejich sklonech k opatrnosti, rozvážnosti a starostlivosti.

(I. Němcová, Svět ženy, 20. 5. 2016)

Která z následujících možností nejlépe označuje způsob, jakým autorka přistupuje k hodnocení problému charakterizovaného v textu?

- (A) jedná se o sociální imaginaci
- (B) jedná se výhradně o autostereotyp
- (C) jedná se o genderový stereotyp
- (D) jedná se o askripci

13.

Vzájemné obdarovávání vánočními dárky patří mezi zřetelnou a všudypřítomnou tradici nejen v české společnosti. Která z následujících možností nejlépe vystihuje, zda je možné tuto tradici chápat jako sociální normu a proč?

- (A) Ne, protože jde o tradici odvozenou z náboženského, nikoli občanského systému.
- (B) Ne, protože není známo, jaký trest při nedodržení této tradice následuje.
- (C) Ne, protože se nejedná o součást platné legislativy.
- (D) Ano, protože se jedná o pravidlo chování, které je vnímáno a respektováno jako závazné.

14.

- I. Role nukleární rodiny upadá na úkor rodiny rozšířené.
- II. Míra rozvodovosti patří k nejnižším v Evropě.
- III. Česká společnost stárne. Medián věku se v ČR od roku 2013 meziročně stále nepatrně zvyšuje.
- IV. Od roku 2000 v ČR v každém kalendářním roce natalita převyšuje mortalitu.

Která z výše uvedených tvrzení o české společnosti v období kolem roku 2018 jsou pravdivá?

- (A) jen II.
- (B) jen I. a III.
- (C) jen III.
- (D) jen III. a IV.

15.

Dominik se poprvé vydal na jiný kontinent. Přiletěl do asijské metropole a překvapilo jej, že ho z letiště taxík (jendalo se o evropskou značku automobilu) vzal na ulici, kde stál křesťanský kostel, vedle něj KFC a před ním v pojízdném stánku černoch nabízel etnické korálky, údajně ze svého domorodého kmene. Který z následujících fenoménů stojí v pozadí situace, jak ji v daném místě vyzoroval?

- (A) rasismus
- (B) sociální asimilace
- (C) mcdonaldizace společnosti
- (D) globalizace

1. Člověk a společnost

16.

Jako druhý filosofický problém lze označit vztah mezi světem, jaký je, a světem, jak se nám především skrze naše smysly jeví (tedy je-li náš obraz světa identický, podobný či odlišný od objektivní reality). Člověk v každodenním životě automaticky předpokládá, že předměty jsou přesně takové, jak je vnímá svými smysly. Že je to názor naivní, dokazuje nejen filosofie, ale dnes již i moderní věda. Množství nedorozumění a neporozumění založených na tomto předpokladu pronásleduje lidstvo celými jeho dějinami. Nad divy světa však nelze pouze žasnout. Filosofie (v tomto smyslu spolu s vědou) se snaží o pochopení, přesné vyjádření a sdělení všeho, co se ve světě děje. Využívá toho, že člověk je vybaven schopností poznávat, přemýšlet, rozvažovat a posuzovat.

Která z následujících filosofických disciplín se primárně zabývá výše nastíněným filosofickým problémem?

- (A) axiologie
- (B) gnozeologie
- (C) ontologie
- (D) etika

17.

V centru Platónovy filosofie stojí nauka o idejích. Které z následujících tvrzení o této Platónově koncepci **není** pravdivé?

- (A) Ideje se mohou vyvíjet.
- (B) Ideje jsou neměnné esence umožňující poznání a myšlení.
- (C) Uspořádání idejí je hierarchické, nejvyšší místo zaujímá idea Dobra.
- (D) K poznání idejí nevede pouhé mínění, ale skutečné vědění.

18.

Poznámka Plótinova žáka Porfyria k Aristotelovu dílu Kategorie inspirovala _____, který hýbal ranou scholastikou. Porfyrios – významný komentátor Aristotelova díla – si postěžoval: *K otázce, zda rody nebo druhy existují nebo zda existují pouze v intelektu, a dále, jestliže existují, zda jsou tělesné nebo netělesné a zda existují odděleně od smyslových věcí nebo jen ve smyslových věcech a na nich, se nevyjádřím; neboť taková otázka je velmi složitá a vyžaduje podrobné zkoumání.*

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechané místo do výše uvedeného textu tak, aby byl vzhledem k primárnímu významu Porfyrova komentáře napsán věcně správně?

- (A) subjekt-objektový rozvrh světa
- (B) princip falsifikace
- (C) spor o univerzálie
- (D) induktivní způsob poznání

19.

Francouzský filosof _____ tvrdí, že veškeré poznání musí být založeno na vědeckých základech, odmítá metafyziku a spekulaci. Lidská společnost podle něj zákonitě v dějinách prochází třemi stadii: teologickou, metafyzickou a vědeckou epochou. Směr, jehož je zakladatelem, se nazývá _____.

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit (v daném pořadí) na vynechaná místa do výše uvedeného textu tak, aby byl napsán věcně správně?

- (A) Jean-Paul Sartre; existencialismus
- (B) Ferdinand de Saussure; strukturalismus
- (C) Francois Marie Arouet-Voltaire; osvícenství
- (D) Auguste Comte; pozitivismus

20.

Neznáme sami sebe, my poznávající, my sami jsme sobě neznámí, a to zcela důvodně. Nikdy jsme nehledali sebe samé – jak by se potom mohlo stát, že bychom jednoho dne sebe samé našli? (...) Každý je sám sobě tím nejvzdálenějším – pro sebe samé nejsme těmi, kdo poznávají (...).

Tyto úryvky z Nietzscheho *Genealogie morálky* předjímají jistou zkušenost, která je východiskem některých filosofických teorií současnosti. Která z následujících možností nejlépe vystihuje, o čem hovoří?

- (A) o jistotě subjektu – lidské autonomní osobnosti ve svém rozvrhování se do budoucnosti
- (B) o vědeckém přesvědčení, že jedinou bezprostřední jistotou je možnost „absolutního poznání“ člověka i přírody
- (C) o ztrátě identity subjektu a roztržitésti pojmu Já
- (D) o přesvědčení, že teprve Já dokáže vnést správnou identitu a pravidelnost do vnímání přírody

2. Stát a právo

21.

Niccolò Machiavelli je autorem řady provokativních postřehů o vládě, společnosti a lidské povaze. Který z následujících citátů **nepochází** z Machiavelliho díla?

- (A) Občasné, byť i přísné tresty jsou pro občany daleko milosrdnější než shovívavost vůči nepořádkům a rozbrojům, které nutně musejí skončit zle pro všechny – vražděním a loupením.
- (B) Proto si nutno pamatovat, že lidi musíme buď zahrnout laskavostí, nebo je zničit, neboť za drobná přikojí se mstí, ale za velká nemohou.
- (C) **Pochopitelně, k úspěšnému provádění takové věci, jako je soustavné potlačování většiny vykořisťovaných menšinou vykořisťovatelů, je třeba krajně krutého, bestialního potlačování, vyžaduje to moře krve, jímž se lidstvo brodí na své cestě ve stavu otroctví, nevolnictví a námezdní práce.**
- (D) Lidé spíš zapomenou na smrt třeba i vlastního otce než na ztrátu majetku.

22.

Německý nacionální socialismus (nacismus) je považován za jednu z nejzločinnějších politických ideologií 20. století. Jím poskytnutý teoretický ideologický rámec byl jednou z příčin masového vraždění, jež ve 20. století stálo život miliony lidí.

Které z následujících tvrzení zdůvodňující masové popravy, vychází z teorií nacionálního socialismu?

- (A) S kulaky je třeba rázně zatočit, protože tito venkovští zbohatlíci představují buržoazní třídu venkova.
- (B) Je třeba posílit roli vůdce, který svou moc opírá o vlastnictví půdy a který jako jediný má dědičný nárok na východní území okupovaná našimi nepřáteli.
- (C) Vzdělané osoby představují reakční třídu ve službách západních imperialistů, je nutné se jich bezodkladně zbavit.
- (D) **Tato etnika zabírají životní prostor naší rasy, a je proto nezbytně nutné je vyhladit.**

23.

Polská vládní strana Právo a spravedlnost (PiS) schválila v létě 2017 zákon o Nejvyšším soudu. Zákon má v praxi mimo jiné umožňovat ministru spravedlnosti kompletně vyměnit současné obsazení Nejvyššího soudu a dosadit do něj nové soudce podle svého výběru, s prezidentským souhlasem. Již dříve vláda schválila zákon, který dle mnohých kritiků prakticky vyřadil z provozu Ústavní soud. PiS si tak dlouhodobě zvyšuje vliv na místní justici.

Který z následujících principů demokracie je výše uvedenými změnami v Polsku primárně ohrožen (neberte v potaz aktuální vývoj, ale vycházejte pouze ze zadání)?

- (A) princip suverenity lidu
- (B) **princip dělby státní moci**
- (C) princip parlamentarismu
- (D) princip právního pozitivismu

24.

Na přelomu 19. a 20. století postupně v Předlitavsku ztrácely na významu strany kádřů a jejich pozice přebíraly strany mas. Tato změna byla z velké části důsledkem ústavních změn, knimž v dané době v politickém systému Předlitavska docházelo.

Která z následujících možností správně pojmenovává změnu v ústavě, jež nejvíce přispěla k oslabení moci stran kádřů a naopak k posílení moci stran mas?

- (A) zvýšení věkové hranice aktivního volebního práva z 21 na 24 let
- (B) **zavedení všeobecného a rovného volebního práva**
- (C) zavedení tzv. volebního censu, kdy volič musel prokázat svou vzdělanost
- (D) zavedením tzv. volební klauzule, kdy strana pro vstup do parlamentu musela získat v celostátním průměru alespoň 2 % hlasů

25.

Kterým z následujících termínů označujeme násilné dobytí a připojení Kuvajtu k Iráku v roce 1990 z hlediska mezinárodního práva?

- (A) plebiscit
- (B) **anexe**
- (C) územní arbitráž
- (D) protektorizace

2. Stát a právo

26.

Volby prezidenta České republiky jsou dvoukolové a na území České republiky se konají ve dvou dnech: v pátek od 14.00 do 22.00 a v sobotu od 8.00 do 14.00. Právo volit prezidenta má zjednodušeně řečeno každý občan České republiky starší 18 let. Pan Malý se nebude moci zúčastnit voleb prezidenta České republiky v Pardubicích, tedy ve volebním okrsku, kde je veden ve stálém seznamu voličů. V době obou kol voleb bude na pracovní cestě v Jihlavě. Volbám prezidenta však přikládá velkou důležitost a nerad by se svého práva volit vzdal.

Která z následujících možností nejlépe vystihuje, jaké možnosti má pan Malý podle volebních zákonů České republiky?

- (A) Pan Malý může volit i v Jihlavě, pokud se prokáže platným občanským průkazem. Na tom, kde je veden ve stálém seznamu voličů, v případě prezidentských voleb nezáleží.
- (B) Pokud pan Malý nemůže provést volbu tam, kde je veden ve stálém seznamu voličů, může svou volbu provést u Státní volební komise nebo na Ministerstvu vnitra ČR.
- (C) Pan Malý může volit elektronicky, pokud má zřízenou datovou schránku. V takovém případě zašle jejím prostřednictvím svůj hlas na podatelnu Ministerstva vnitra ČR.
- (D) Pokud pan Malý písemně požádá příslušný obecní úřad, který stálý seznam voličů vede, a bude mu vydán voličský průkaz, může volit v jakékoli volební místnosti.

27.

Které z následujících tvrzení o nabývání občanství ČR je pravdivé?

- (A) Třetí generace imigrantů do ČR získává automaticky státní občanství ČR v situaci, kdy je u rodičů, kteří nejsou občany ČR, doložen trvalý pobyt na území ČR nejméně 10 let a u prarodičů, kteří nejsou občany ČR, doložen trvalý pobyt na území ČR nejméně 20 let.
- (B) Aktuálně platný a účinný zákon o státním občanství České republiky se přiklání k možnosti existence dvojího (či vícetřího) státního občanství.
- (C) Dítě nemůže nabýt státního občanství ČR osvojením.
- (D) Na udělení státního občanství České republiky má každý, kdo není občanem ČR, právní nárok.

28.

Dne 8. června 2017 na své 57. schůzi rozhodovala Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky o vydání k trestnímu stíhání svých dvou členů pro podezření ze spáchání trestných činů v souvislosti s dotačními podvody. Při hlasování bylo přítomno 85 poslanců.

Která z následujících možností nejlépe popisuje situaci tak, aby byla v souladu s Ústavou ČR?

- (A) Hlasování nemohlo proběhnout, protože nebyl splněn požadavek minimálního počtu poslanců pro usnášeníschopnost Poslanecké sněmovny PČR.
- (B) Hlasování nemohlo proběhnout, protože k přijetí návrhu na vydání poslance k trestnímu stíhání je potřeba souhlasu třípětinové většiny všech členů dané komory.
- (C) Hlasování nemohlo proběhnout, protože k přijetí návrhu na vydání poslance k trestnímu stíhání je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů dané komory.
- (D) K přijetí návrhu a vydání poslanců k trestnímu stíhání bylo potřeba, aby minimálně 43 poslanců hlasovalo pro návrh.

29.

Do českých politických dějin po roce 1989 vstoupilo silné spojení dvou významných stran, které se rozhodly i přes různé volební programy spolupracovat. Společně se snažily změnit volební systém, rozdělily si vliv ve státem kontrolovaných společnostech, a zmenšily tím vliv dalších stran. Někteří označují toto spojení jako zradu na voličích, jiní mluví o období politické stability. Jejich dohodu na poli praktické politiky charakterizovala tato slova: *Výše jmenované strany se zavazují, že v průběhu volebního období Poslanecké sněmovny žádná z nich nevyvolá hlasování o nedůvěře vládě ani nevyužijí ústavních možností vedoucích k rozpuštění Poslanecké sněmovny, a budou-li takové návrhy předloženy jiným politickým subjektem, nepodpoří je hlasováním.*

Jakých stran se uvedená citace týkala a z jakého pochází dokumentu?

- (A) ODS a ČSSD, z tzv. opoziční smlouvy
- (B) ODS a KDU-ČSL, z tzv. tolerančního patentu
- (C) KDU-ČSL a KSČM, z tzv. usmiřovací doložky
- (D) ODS a KSČM, z tzv. polistopadového usmíření

2. Stát a právo

30.

Lidská práva mohou být klasifikována různými způsoby. Jedním z nich je dělení lidských práv na tři generace. Toto dělení pochází z pera českého právníka Karla Vašáka, jenž působil při Mezinárodním ústavu pro lidská práva ve Štrasburku. Navrhl je v roce 1979. Vašákovo pojetí zapustilo kořeny především v evropském pojetí lidských práv, mj. si našlo cestu do Listiny základních práv Evropské unie.

Které z následujících lidských práv je obecně považováno za součást tzv. první generace lidských práv?

- (A) právo na práci
- (B) **právo na spravedlivý soud**
- (C) zákaz práce dětí
- (D) právo na zdravé životní prostředí

31.

Která z následujících citací právní normy pochází z oblasti soukromého práva?

- (A) Povaha a závažnost trestného činu jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem.
- (B) **Je-li věc zapsána do veřejného seznamu, může být zatížena reálným břemenem tak, že dočasný vlastník věci je jako dlužník zavázán vůči oprávněné osobě něco jí dávat nebo něco konat.**
- (C) Nevydá-li správní orgán rozhodnutí ve věci v zákonné lhůtě, nadřízený správní orgán učiní z moci úřední opatření proti nečinnosti, jakmile se o tom dozví.
- (D) Fyzická osoba je pachatelem, jestliže svým zaviněným jednáním naplnila znaky přestupku nebo jeho pokusu, je-li trestný.

32.

Ve správním právu se lze setkat s termínem opatření obecné povahy. Takové opatření představuje zvláštní formu správního aktu, který není ani právním předpisem, ani rozhodnutím. Lze jej definovat jako akt, který se týká konkrétní věci (proto nemůže být předpisem, který reguluje věci obecně) a zároveň dopadá na neomezený počet adresátů (proto nemůže být rozhodnutím, která jsou adresována individuálně). Shrneme-li uvedené, pak 1) předmět opatření obecné povahy je určen konkrétně a zároveň 2) adresáti jsou určeni obecně a nikdy je nelze předem jednoznačně určit.

Která z následujících možností uvádí právní akt, který s ohledem na výše uvedenou definici představuje opatření obecné povahy?

- (A) usnesení Úřadu městské části Praha 2 o žádosti na vydání stavebního povolení pro stavbu rodinného domu
- (B) vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 107/2005 Sb., o školním stravování
- (C) **návštěvní řád národního parku Šumava**
- (D) rozsudek Okresního soudu v Třebíči v pracovněprávním sporu mezi právnickou a fyzickou osobou

33.

Která z následujících možností označuje právnickou profesi, jejíž členové jsou soudem pověřováni, aby jako soudní komisaři za odměnu prováděli úkony v řízení o dědictví (a to včetně konečného rozhodnutí)?

- (A) vyšší soudní úředník
- (B) správce vypořádání dědictví
- (C) advokát
- (D) **notář**

2. Stát a právo

TEXT K ÚLOHÁM 34 AŽ 36

Kája pracovala v rodinném podniku na výrobu džemů, který měl 19 zaměstnanců. Její pracovní pozice byla sekretářka a měla na starosti zejména administrativní agendu, komunikaci s klienty nebo řešení některých pracovněprávních otázek se zaměstnanci společnosti. Kája byla obětavá, v kolektivu oblíbená a měla tendenci všem lidem ve svém okolí pomáhat. Když za ní jednoho dne přišel zaměstnanec Pavel, který se dostal do finanční tísně, Kája neváhala a zapůjčila mu 100 000 Kč. Jak se ovšem ukázalo, nejednalo se o dobré rozhodnutí. Pavel se k vrácení peněz neměl a než aby byl Káje zavázán, začal ji mezi ostatními zaměstnanci pomlouvat. V celém podniku se proto brzo začalo šeptat o tom, že Kája údajně trpí neznámými nemocemi, že vede neuspořádaný život, má dluhy atd. Nic z toho samozřejmě nebyla pravda, ovšem to nikoho příliš nezajímalo. Kája nesla celou situaci velmi špatně a v důsledku toho začala v práci kupit chyby. Majitel společnosti, pan Karlík, o všem věděl. Zaměstnancům se několikrát pokoušel domluvit, leč marně. Výsledkem bylo, že Kája přestávala chodit do práce, a když už přišla, na co sáhla, to zkazila. Když se následně čtrnáct dní neobjevila bez omluvenky v práci, pan Karlík se rozhodl pro okamžité zrušení pracovního poměru (Káju o tom písemně informoval). Kája se rozhodla zabránit zrušení pracovního poměru soudní cestou. V prvním ani druhém stupni však neuspěla a soudy její žalobu zamítnuly. Dovolání ani ústavní stížnost rovněž nebyly úspěšné. Kája byla výsledkem soudních řízení zdrcená. Jedinou útěchou jí tak mohlo být alespoň to, že Pavel, zřejmě díky špatnému svědomí, Káje zapůjčených 100 000 Kč potají vrátil a za vše se jí omluvil.

34.

Jak bylo řečeno v úvodním textu, Kája se při řešení výpovědi obrátila prostřednictvím ústavní stížnosti rovněž na Ústavní soud. Ani ten se jí však nezastal a usnesením její ústavní stížnost odmítl, aniž by se jí věcně zabýval. To Káju naprosto zdrtilo, neboť očekávala, že právě Ústavní soud by mohl její situaci pochopit a svým rozhodnutím její stížnosti vyhovět.

Která z následujících možností věcně správně odpovídá na otázku, zda byl popsán postup Ústavního soudu v souladu s právními předpisy České republiky a judikaturou tohoto soudu?

- (A) NE, Ústavní soud může ústavní stížnost odmítnout, pouze pokud trpí určitými formálními vadami, např. chybami v psaní, neurčitostí, nesrozumitelností apod. V opačném případě musí každou ústavní stížnost jakožto řádný článek soustavy soudů věcně projednat.
- (B) ANO, Ústavní soud stojí mimo soustavu obecných soudů a k rozhodování je příslušný pouze tehdy, pokud napadeným rozhodnutím došlo k zásahu do ústavně garantovaných práv a svobod.
- (C) ANO, Ústavní soud je specializovaným soudem, který je povolán pouze k řešení kompetenčních sporů mezi ústavními orgány (tj. vládou, prezidentem, parlamentem) a ke kontrole ústavnosti úkonů prováděných těmito orgány. Běžné spory soukromých osob nemůže rozhodovat.
- (D) ANO, Ústavní soud může svým nálezem ústavní stížnost odmítnout v případě, že hodnota sporu, který je mu k rozhodnutí předložen, nedosahuje alespoň 500 000 Kč nebo nejde o kompetenční spor ústavních orgánů (prezidenta, vlády a parlamentu).

35.

Pokud platí, že Kája zapůjčila Pavlovi prostřednictvím bezhotovostního převodu 100 000 Kč tak, aby je užil dle libosti a aby jí po čase stejným způsobem vrátil finanční prostředky ve stejné výši, byla mezi oběma uzavřena _____. Pokud by však, čistě teoreticky, předmětem smlouvy mezi Kájou a Pavlem bylo přenechání věci nezuživatelné a individuálně určené (např. knihy), kterou by mohl Pavel bezplatně dočasně užívat, byla by v takovém případě uzavřena _____.

Která z následujících možností uvádí typy smluv, jež je zapotřebí doplnit do výše uvedeného textu tak, aby byl napsán věcně správně?

- (A) smlouva o zápůjčce; zprostředkovatelská smlouva
- (B) smlouva o výpůjčce; smlouva o půjčce
- (C) smlouva zprostředkovatelská; smlouva o výpůjčce
- (D) smlouva o zápůjčce; smlouva o výpůjčce

36.

Která z následujících možností věcně správně odpovídá na otázku, zda byl postup pana Karlíka, spočívající v okamžitém zrušení pracovního poměru s Kájou, v souladu s právními předpisy České republiky?

- (A) NE, neboť okamžité zrušení pracovního poměru je mimořádným institutem, který lze využít pouze tehdy, pokud je u zaměstnance zjištěna přítomnost alkoholu v krvi během pracovní doby.
- (B) NE, neboť zaměstnavatel může okamžitě zrušit pracovní poměr se zaměstnancem pouze tehdy, pokud s tím vysloví souhlas dotčený zaměstnanec.
- (C) ANO, dlouhodobá neomluvená absence na pracovišti je považována za porušení povinností zaměstnance zvlášť hrubým způsobem.
- (D) ANO, ovšem pouze za podmínky, že s takovým okamžitým zrušením vysloví souhlas odborová organizace, která je povinně zřizována u všech zaměstnavatelů.

2. Stát a právo

37.

Který z následujících trestů **nemůže** být uložen dle českého trestního práva občanovi České republiky?

- (A) domácí vězení
- (B) vyhoštění
- (C) zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce
- (D) ztráta čestných titulů nebo vyznamenání

38.

Která z následujících možností nejlépe charakterizuje, jaký je rozdíl mezi pojmy obvinění (obviněný) a obžaloba (obžalovaný)?

- (A) Obvinění se vztahuje na osobu, proti které je vedeno řízení za trestné činy proti majetku, obžaloba se vztahuje na osobu, proti které je vedeno řízení za trestné činy proti svobodě.
- (B) Obžalobu může podat jakákoliv fyzická nebo právnická osoba, obvinění pouze státní zástupce.
- (C) **Obviněným se rozumí osoba, proti níž bylo zahájeno trestní stíhání. Po nařízení hlavního líčení se obviněný označuje jako obžalovaný.**
- (D) Jedná se o synonyma, která jsou pouze rozdílně používána v rámci občanskoprávního řízení a trestního řízení.

39.

Michal se i přes poměrně vysoké příjmy z pracovního poměru dostal do finančních problémů. Najednou nedokázal splácet úvěrovým společnostem spotřebitelské úvěry, které si vzal na novou televizi, počítač a další věci. Podal proto ke krajskému soudu návrh na povolení oddlužení, které by (za splnění určitých podmínek) mělo vést k tomu, že ho soud od placení části dluhů osvobodí. Michalovi bylo schváleno oddlužení plněním splátkového kalendáře.

Které z následujících právnických profesí je Michalův zaměstnavatel (jiné příjmy než z tohoto pracovního poměru Michal nemá) povinen na základě rozhodnutí o schválení oddlužení měsíčně z Michalovy mzdy odvádět stanovené srážky k rozdělení finančních prostředků mezi Michalovy věřitele?

- (A) **insolvenčnímu správci**
- (B) advokátovi největšího Michalova věřitele
- (C) soudnímu vykonavateli
- (D) státnímu zástupci

40.

CO SE ZMĚNÍ
**Na založení
firmy bude
stačit koruna**

Na jakou z následujících změn v občanském právu poukazuje uvedená karikatura z Mladé Fronty Dnes z 6. prosince 2013?

- (A) na novou výši poplatku za zápis firmy do Obchodního rejstříku
- (B) **na novou minimální výši vkladu do společnosti s ručením omezeným**
- (C) na novou minimální výši nominální hodnoty akcií
- (D) na novou výši poplatku za sepsání notářského zápisu o průběhu ustavující členské schůze

3. Hospodářství a svět

41.

Na začátku 50. let 20. století bylo založeno Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO). Která z následujících možností nejlépe vystihuje, na základě které z koncepcí bylo založeno?

- (A) Účelem ESUO byla odvětvová integrace – klíčové surovinové zdroje pro těžký průmysl mají spadat do kompetence nadnárodního orgánu.
- (B) Cílem bylo posílení a prohloubení vazeb mezi tradičními evropskými velmocemi a jejich koloniemi.
- (C) ESUO byl uzavřený ekonomický blok – členské státy vytvořily společný trh, v němž se uplatnily zásady centrálně řízeného hospodářství.
- (D) Cílem byla rychlá hospodářská obnova – zmírňováním sociálních rozdílů podpořit pronikání sovětského komunismu do západní Evropy.

42.

Ukrajina – Moldavsko – Bělorusko – Kosovo – Rusko

Se kterým z výše uvedených států **nesdílí** Evropská unie pozemní hranici?

- (A) pouze s Běloruskem
- (B) **pouze s Kosovem**
- (C) s Ruskem a Ukrajinou
- (D) s Moldavskem a Ruskem

43.

Který z následujících orgánů EU předkládá ke schválení rozpočet Evropské unie?

- (A) Evropský parlament
- (B) **Evropská komise**
- (C) Evropská centrální banka
- (D) Evropský účetní dvůr

44.

1. Výlučné pravomoci

2. Sdílené pravomoci

A) životní prostředí

B) rozvojová spolupráce

C) stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu

D) doprava

E) celní unie

V úvodních ustanoveních Smlouvy o fungování EU jsou definovány různé druhy pravomocí EU: výlučné, sdílené, koordinační a podpůrné. Ve které z následujících možností jsou k jednotlivým pravomocem správně přiřazeny jejich příklady?

- (A) 1AB; 2CDE
- (B) **1CE; 2ABD**
- (C) 1BCD; 2AE
- (D) 1ABCE; 2D

3. Hospodářství a svět

45.

Smlouva o fungování Evropské unie

Článek 234

Byl-li podán návrh na vyslovení nedůvěry Komisi pro její činnost, může Evropský parlament o tomto návrhu rozhodnout až po uplynutí tří dnů od jeho podání, a to pouze veřejným hlasováním.

Je-li návrh na vyslovení nedůvěry přijat většinou dvou třetin odevzdaných hlasů a většinou všech členů Evropského parlamentu, členové Komise kolektivně odstoupí ze svých funkcí a vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku odstoupí ze své funkce v Komisi. Zůstávají ve funkci a vyřizují nadále běžné záležitosti, dokud nejsou nahrazeni v souladu s článkem 17 Smlouvy o Evropské unii. V tomto případě funkční období členů Komise jmenovaných jako nástupci skončí ke dni, k němuž by skončilo funkční období členů Komise, kteří museli kolektivně odstoupit.

Které z následujících tvrzení vyplývá z výše uvedené citace?

- (A) Komise se sama nemůže vzdát svého mandátu, ale může jí být vyslovena nedůvěra.
- (B) Volební mandát Komise, jež nahradí Komisi, které byla vyslovena nedůvěra, je poloviční oproti standardní délce volebního období Komise.
- (C) **Jednou z podmínek, aby mohla být Komise vyslovena nedůvěra, je, že pro vyslovení nedůvěry musí hlasovat minimálně nadpoloviční většina všech členů Evropského parlamentu.**
- (D) Odstupujícího člena Komise nelze znovu jmenovat eurokomisařem.

46.

Pokud se občan EU ocitne v zahraničí v problematické situaci, má právo se obrátit na diplomatické a konzulární zastoupení _____.

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechané místo do výše uvedené věty tak, aby byla napsána věcně správně a z pohledu práva EU ji nejvhodněji doplňovala?

- (A) pouze své vlastní země (tj. občan ČR pouze na konzulát ČR, občan SRN na konzulát SRN atd.)
- (B) kterékoli země EU, která sousedí s jeho domovským státem; tj. občan ČR se může obrátit pouze na zastoupení Polska, Německa, Rakouska, Slovenska
- (C) **kterékoli země EU, pokud jeho domovský stát nemá v zemi, ve které se občan EU dostal do problematické situace, diplomatické nebo konzulární zastoupení**
- (D) zcela libovolně země

47.

My _____, konstituční císař rakouský, král uherský a český toho jména Pátý, král lombardský a benátský, dalmátský, chorvatský, slavonský, haličský, lodomerský a ilýrský (...) jsme na návrh naší ministerské rady a v dohodě s ústavodárným říšským sněmem rozhodli a nařizujeme:

1/ Poddanství a poměr vrchnostenské ochrany jsou se všemi zákony upravujícími tyto poměry zrušeny

Které z následujících jmen je zapotřebí doplnit na vynechané místo v uvedeném patentu ze dne 7. září 1848 tak, aby byl napsán věcně správně?

- (A) Mikuláš II.
- (B) Maxmilián I.
- (C) **Ferdinand I.**
- (D) František Ferdinand d'Este

48.

Která z následujících možností nejlépe vystihuje, s kým se po březnu 1918 dostal Československý sbor v Rusku (legie) do vleklého vojenského konfliktu?

- (A) s čínskými a japonskými jednotkami v Mandžusku
- (B) **se sovětskou bolševickou vládou**
- (C) s carskou „bílou“ armádou reprezentovanou generálem Kolčakem
- (D) s mocnostmi Dohody, které nechtěly povolit repatriaci československého vojska na západní frontu

49.

Která z následujících možností nejlépe charakterizuje, co bylo jednou z hlavních příčin krachu na newyorské burze v roce 1929?

- (A) Raketový růst ceny ropy, které byl koncem 20. let 20. století v USA nedostatek v důsledku prudce se rozvíjejícího automobilového a leteckého průmyslu.
- (B) Přílišná zadluženost USA plynoucí z rozvinutého sociálního programu.
- (C) **Zhroucení trhu s akciemi v důsledku masivního výprodeje akcií způsobeného panikou investorů v očekávání velké finanční ztráty, jejichž hodnota byla po mnohaletém trvalém a výrazném růstu značně nadhodnocena.**
- (D) Privatizace státních podniků, která ve 20. letech 20. století v USA probíhala. Řada velkých podniků nezvládla přechod do rukou soukromníků a v roce 1929 zkrachovala. Krach měl často vliv i na subdodavatele a vedl k masivnímu propuštění a nedostatku poptávky po spotřebním zboží na trhu.

3. Hospodářství a svět

50.

Které z následujících tvrzení o bombardování ve druhé světové válce **není** pravdivé?

- (A) Za symbol města zničeného kobercovými nálety jsou považovány Drážďany.
- (B) **Na rozdíl od Německa spojenci po celou dobu války cílili výhradně na průmyslové objekty zajišťující zbrojní výrobu a snažili se eliminovat civilní ztráty a negativní vliv bombardování na civilní obyvatelstvo.**
- (C) V důsledku spojeneckého bombardování přesouvali Němci značnou část válečné výroby na území župy Sudety a Protektorátu Čechy a Morava.
- (D) Pro nálety na Londýn využívalo nacistické Německo balistické střely V2.

51.

Která z následujících možností nejlépe vystihuje, co byla Varšavská smlouva?

- (A) obchodní smlouva o vzájemné hospodářské pomoci mezi státy východního bloku a mimoevropskými socialistickými státy
- (B) smlouva o neútočení mezi Hitlerem a Stalinem
- (C) významný právní dokument vymezující především základní lidská práva a svobody
- (D) **vojenský pakt v rámci komunistického bloku**

52.

„...předseda soudu Trudák hrál směšnou roli, když sledoval v protokolu, který měl před sebou, odřikává-li obžalovaný nebo svědek přesně to, co má předepsané, a jakmile se odchyluje, opravuje ho a úplně zmateně se dívá na prokurátora Viesku, když obžalovaný vyjde z konceptu a říká něco jiného. Poznal jsem to na sobě, protože jsem se vůbec nedržel předepsané výpovědi a mluvil jsem docela jinak...“

(Hejda, J.: *Žil jsem zbytečně*, 1991, s. 298–299)

Na atmosféru v jakém období ve svých pamětech vzpomíná Jiří Hejda?

- (A) na atmosféru lidových retribučních soudů v Československu po roce 1945
- (B) **na atmosféru politických procesů 50. let v Československu**
- (C) na atmosféru rehabilitačních československých soudů v 60. letech
- (D) na atmosféru soudních procesů se členy Charty 77

53.

Která z následujících událostí je pokládána za symbolický konec stalinismu v politice SSSR?

- (A) smrt Josifa Vissarionoviče Stalina v roce 1953
- (B) nástup Leonida Iljiče Brežněva na post generálního tajemníka ÚV KSSS v roce 1964
- (C) Pražské jaro v roce 1968
- (D) **Chruščovův projev na XX. sjezdu KSSS v roce 1956**

54.

Vlekly spor se rozhořel s nebyvalou silou v dubnu 1982, kdy se argentinské jednotky objevily na ostrovech a vyhlásily jejich anexi. Pro vojenskou juntou generála Leopolda Galtieriho byla invaze pokusem o nalezení východiska z hluboké krize argentinského vojenského režimu. Ozbrojenou akcí podněcený nacionalistický orgasmus měl utlumit třídní, sociální a politické konflikty v zemi. Vojáci v Buenos Aires se domnívali, že Velká Británie nebude pro vzdálené ostrovy riskovat válečný konflikt. Konzervativní vláda Margaret Thatcherové však byla odhodlána bránit své zájmy, a poté, co selhaly výzvy OSN ke stažení argentinských sil, vyslala do jižního Atlantiku námořní, letecké a pozemní jednotky.

(Nálevka, V.: *Čas soumraku. Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce.*, 2004, s. 173)

Výše uvedená citace charakterizuje počátek války o Falklandy. Které z následujících tvrzení o této válce je pravdivé?

- (A) **Krátká válka na jedné straně posílila postavení kabinetu Margaret Thatcherové, na druhé straně vedla k pádu vojenského režimu v Argentině a k obnovení občanského zastupitelského systému.**
- (B) Britská armáda se vzhledem k zásobovacím potížím způsobeným vzdáleností od vlasti po několika dnech bojů stáhla. Neúspěch vyvolal vnitropolitickou krizi v Británii a vedl k pádu vlády Margaret Thatcherové.
- (C) Krvavý konflikt trval několik měsíců a byl ukončen dohodou o příměří a předáním sporného území do správy OSN.
- (D) Britská armáda byla po prvotním úspěchu z ostrovů vytlačena masivním přísunem argentinských vojenských jednotek. Argentinský odpor byl zlomen až ve chvíli, kdy došlo ve vzdálenosti 50 km od ostrovů k detonaci jaderné hlavice odpálené z britské ponorky. Po této hrozbě se Argentinci stáhli.

3. Hospodářství a svět

55.

V březnu také tradičně roste zájem zaměstnavatelů o veřejně prospěšné práce, především při jarních úklidech veřejných prostranství. „ÚP ČR s nimi po splnění zákonných podmínek uzavírá dohody. Hlavní nástup těchto činností se očekává v dubnu,“ podotkla Sadílková. Úřad práce má také nasmlouváno 3 362 pozic pro výkon takzvané veřejné služby, zejména s obcemi, nestátními neziskovými organizacemi, ale i se školkami a školami.

Pokud budeme předpokládat, že o daná pracovní místa se pravidelně ucházejí převážně ti samí lidé, kterého druhu nezaměstnanosti se výše popsaná situace nejpravděpodobněji týká?

- (A) cyklické nezaměstnanosti
- (B) **sezónní nezaměstnanosti**
- (C) strukturální nezaměstnanosti
- (D) dobrovolné nezaměstnanosti

56.

Pan Procházka provozuje malý podnik. Jelikož došlo ke změně v systému daní, zašel si na daňový úřad ověřit, jakou daň má odvést státu. Na daňovém úřadu dostal k dispozici následující tabulku:

Základ daně v CZK	Daňová sazba v %
do 100 000	10 %
100 000 až 400 000	15 %
nad 400 000	20 %

Která z následujících možností nejlépe vystihuje daňový systém země, ve které žije pan Procházka?

- (A) regresivní systém zdanění
- (B) lineární systém zdanění
- (C) **progresivní systém zdanění**
- (D) skokový daňový systém

57.

Která z následujících možností nejlépe charakterizuje rozdíl mezi valutami a devizami?

- (A) Devizy jsou peněžní prostředky v měnách členských zemí EU, valuty v měnách nečlenských zemí EU.
- (B) Devizy jsou aktiva, valuty pasiva peněžních prostředků v cizích měnách.
- (C) **Devizy jsou bezhotovostní a valuty hotovostní prostředky v cizí měně.**
- (D) Devizy mohou být nakupovány jen fyzickými osobami, valuty jen právníckými osobami.

58.

Hrubý domácí produkt (HDP) je ukazatel, který určuje finální celkovou peněžní hodnotu statků a služeb vytvořených za dané období na určitém území. V dnešní době je běžně využíván na měření výkonnosti domácí ekonomiky.

Která z následujících možností nejlépe vystihuje jednu z výhod využívání ukazatele HDP?

- (A) Do výpočtu HDP se nezapočítávají náklady spojené s nenadálou událostí, například živelnou pohromou, která negativně ovlivňuje další aspekty společnosti.
- (B) **HDP umožňuje dobré mezinárodní srovnání výkonnosti ekonomik.**
- (C) HDP dokáže naprosto přesně vyčíslit velikost šedé ekonomiky.
- (D) HDP, na rozdíl od ostatních ukazatelů, zachycuje také tvorbu netržních statků, například domácích prací a kutilství.

59.

Které z následujících tvrzení o stavebním spoření v ČR **není** pravdivé?

- (A) Vklady jsou úročeny stavební spořitelnou a navíc je k nim připisována státní podpora.
- (B) **Stavební spoření smí být sjednáno pouze na jméno občana staršího 18 let.**
- (C) Celkovou naspořenou sumu je možno po uplynutí vázacího období využít k jakémukoli účelu, například ke koupi zahraničního zájezdu.
- (D) Úvěr čerpaný dříve, než dojde k čerpání řádného úvěru, je označován jako překlenovací.

60.

V ekonomice jsou čtyři výrobky A, B, C a D. První měsíc pozorování chování domácností ekonom zjistil, že po výrazném zdražení výrobku A poklesla poptávka po výrobku A, ale vzrostla poptávka po výrobku C. Ve druhém měsíci zlevnil výrobek D a ekonom pozoroval zvýšenou spotřebu výrobku B a D.

Jaké jsou pravděpodobné vztahy mezi výrobky?

- (A) **Výrobky A a C jsou substituty a výrobky B a D jsou komplementy.**
- (B) Výrobky A a C jsou cenově elastické a výrobky B a D jsou cenově neelastické.
- (C) Výrobky A a C jsou statky volné a výrobky B a D jsou statky vzácné.
- (D) Výrobky A a C jsou kapitálové statky a výrobky B a D jsou statky věcné.